

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

<p>SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt. Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok a levelek vissza nem adtnak. Hérmontellen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy hóra 1 ft. HIRDETÉSI DÍJ: Otthonos postai egyenlő bejelentésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért költő 30 kr. — Nyitlér 4 hatóság postaiért 30 kr.</p>	<p>KIADÓ-HIVATAL: Rózsater, Kardos-ház, 16. szám. Ide küldendők az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a bírálatok.</p>
--	--	--

A hadsereg reorganisatiója.

Rég óta sürgetett, az 1848. előtti országgyűléseken számtalanszor előhozott, de eddig soha sem teljesült óhajta volt az a magyar nemzetnek, hogy fia, kik katonai szolgálatot viselnek, idebent az országban töltsek szolgálatuk idejét, az idegen ezredek pedig vitessenek ki az országból.

Most a hadsereg új organisatiója folytán a nemzetnek e régi kívánsága teljesül: a magyar ezredek bejönnek, az idegenek kivitetnek. Mindenki otthon, szülő földjén fogja szolgálati idejét kitölteni, a mi nagy könnyebbségére lesz az illetőknek ép úgy mint a katonai kincstárnak, melynek eddig roppant sokat kellett költeni a katonaság ide meg oda szállítására, mert a hagyományos czopf azt úgy kívánta, hogy az ezredek folyvást összevissza forgattassanak a monarchia egyik végétől a másikig hurczoltassanak. A territorialis rendszer, mely szerint minden csapat hadkiegészítő kerületében marad, mind ennek a képtelenségnek és haszontalan költségeknek most véget vet.

A közös hadügyminiszter, midőn e rég sürgetett s minden európai katonai tekintély által hadászati tekintetben is előnyösnek ítélt reformot létesítette, bizonyosan általános elismerésre számított. De rosszul számított. Nem ismerte a mi a kormánytól ered, (hát még ha a közös kormánytól!) mindaz már csak annál fogva is rossz. Ha fehér valami, nem kell egyéb csak, hogy a kormány elfogadjá, rögtön fekete lesz az. Ha az egész nemzet sürget valamit s a kormány elfogadja azt, az ellenzék szemében rögtön gyanússá válik az az intézkedés s addig törí rajta a fejét, míg nagy agyafurtsággal ki nem találja, hogy az saját-kép a nemzet megrontására czéloztatik. Lehet valami hasznos és helyes másuti, ha nálunk behozzák, az ellenzék bizonyosan kigyót békát kiált rá.

A territorialis rendszer, melyre a hadsereg új organisatiója van építve, szintén nem kerülheti ki ezt a sorost.

Azok, kik pedig nem igen szoktak a közös hadseregért lelkesülni s kiknek már csak hazafias szempontból is helyeselnők kellene a magyar csapatoknak magyar területen elhelyezését, azok most attól féltik a monarchiát, hogy az átmenet alatt míg a reorganisatió végrehajtatik, védtelen maradjunk egy történetű külső megtámadás esetén. A mozgósítás ez időszak alatt megnehezítették s csaknem lehetetlenné válik. A mellett, mint kürtölik, rémítő pénzbe fog kerülni s háboru esetén még sem sokat használn.

Mindezekre a hírlapokban már pengett ellenvetésekre egy csaknem három óra hosszú tartó beszédben kitűnően megfelelt a hadügyminiszter az osztrák delegatió pénzügyi bizottsága legutóbbi ülésében. Beszéde teljes képet nyújt a nagyarányu organizáció keresztülvételéről s mindarról, mi a nagy művel összefüggésben áll. Az új szervezet tudvaleg a területi rendszeren alapszik; tizenöt hadtestparancsnokság alakittatik, melynek mindegyike kiegészítéséhez mozgósításához szükséges összes tényezőket önmagában bírja s önmagát helyezheti hadilábra bármikor. Béke idején egészséges decentralizáció s az ügymenet egyszerűsítése s így némileg olcsóbbítása, az összes csapatok egyenletes kiképzése, háboruban a mozgósítás gyorsítása és a felvonulás siettetése előnyei az új rendszernek. Mindez előnyöket részletesen fejtegette a hadügyminiszter s így igazságot szolgáltatott a közvéleménynek, mely régóta sürgeti a területi rendszer behozatálát.

Beszéde végén a hadügyminiszter általannak nyilvánította azon aggodalmakat, hogy az átmenet alatt a mozgósítás nagyon megnehezítettik; mert a területi diszlokációk által és az által, hogy egyszerűbb mozgósítási mechanizmus hozatik be, már

az átmeneti időszakban is tetemes előny érteik el, a mi lehetővé teszi a többi nehézségek könnyebb mellőzését. A reorganizáció nem fog nagyobb költséget sem okozni, mert az új szervezet előkészítésénél nagy figyelmet fordított arra, hogy a területi elhelyezés a létező kaszárnyák felhasználása mellett történhessék.

Széchényi Pál gróf miniszter marczali választó kerület képviselőjévé egyhangulag nagy lelkesedéssel megválasztott.

A részletiv üzlet beszüntetéséről keringő hírek mint biztos forrásból irhatjuk tévesek. A miniszter nem határozta el a részletiv-üzlet betiltását, hanem törvényjavaslatot dolgoztatott annak szabályozása iránt. E javaslat legközelebb enquete tanácskozás tárgyát fogja képezni.

A kivándorlás ellen.

A kivándorlási enquete szombat délelőtt 11 órakor tartotta első tanácskozását a belügyminiszteriumban Prónay József államtitkár elnökléte alatt.

Jelen voltak: Ribáry József, Jekelfalussy Lajos, Buzeczky Pal min. tanácsosok, Hilóczy Béla oszt. tanácsos, Szász Róbert min. titkár, Szabó Antal, Barabás Sándor min. fogalmazók.

Prónay elnök előadja azou fontos indokokat, melyek a minisztertanácsot ezen tanácskozmány összehívására indították s behatóan tárgyalva a kérdés fontosságát, párhuzamot von a kivándorlási ügy jelentősége föl hazánkban és a külföldön, utalva arra, hogy bár a baj komoly, de még ma nem utközik legyőzhetetlen akadályokba; azon reményének ad kifejezést, hogy a tanácskozmány tagjainak közreműködése mellett meg fognak találni azon eszközök, melyek a létező bajt gyökeresen orvosolni fogják.

Ribáry József előadó elősorolja mindazon intézkedéseket, melyek a kormány és törvényhozás által a kivándorlási bajok orvoslására körültekintő buzgósággal foganatba vétettek s utalva arra, hogy ezek a kívánt eredményre nem vezettek, előterjeszti a belügyminiszter által a kivándorlási ügy jelen állására

hajtott, mintha azt akarta volna vele mondani: „már megtörtént!”

Erre a szóra azonban elkomorult atyám arca.

— Hm! felek, hogy semmi sem lesz a dologból. Valahányszor csak kimegysz, mindig oldalad mellett lehet bersagliere...

— Lehetetlen, — sohajtá Amália bánatosan. — A király Siciliába küldte.

Atyám, egy öreg p emonti, helyeslő kezmozdulatot tett. Mikor Amália atyámat mosolyogni látta, bizalmasan folytatta tovább:

— O is szolgált Pomettában, de ekkor még nem volt bersagliere. Az udvarra néző konyhajajton keresztül kezdtünk egymással beszélgetni, mert ő kertész volt. Mily csinos egy gyerek volt! Ha látta volna őt uram. Epen oly magas mint én, de nem oly pupos, mert még fiatal. Tudtuk, hogy katonának kell lenni, s megígértettük egymással, hogy addig fogunk egymásra várni, míg csak szolgálati idejét le nem töltötte. Már négy esztendője, hogy Siciliában helyőrségen van, s én addig szolgáltam, hogy némi pénz tehessenek félre. Három esztendő múlva haza jön, — s nőül fog venni.

Atyám Amáliát egy havi próbaidőre felfogadta, melynek eltelte után tovább szolgált, a nélkül, hogy valakinek ellenvetése lett volna ellene.

Szorgalmas, értelmes, tiszta s mindig vig kedélyű leány volt. Azt mondta, hogy a „mi házuk”, „mink” oda számítva magát is köznök. Fogadta a hozzánk jövő látogatókat, minden lehető udvariassággal s tudakozódott egészségük után, mintha barátjai lettek volna. Az ilyen egyszerű családnak, mint a miénk volt, az ilyeneken könnyen tultehetette magát az ember. Mident könnyen tanult, volt ideje a konyhára, a vasalásra, a ház rendben tartására, s minden nap elszaladni a postára, meg tudni, — hogy jött-e levele az ő bersaglierejétől.

Folyton csak róla beszélt. Házuunknak minden barátja, urak, szolgák, ismerősök és ismeretlenek egyaránt tudták, hogy van neki egy bersagliere szeretője, valahányszor csak találkoztak vele, mindég megkérdezték tőle:

vonatkozólag 16 megyéből bekívánt s a tényleges állapotokat előtűntető adatokat. Majd felolvastának Zemplén megyének a kivándorlás ügyében az országgyűléshez és az orsz. magyar gazdasági egyesületnek a kormányhoz intézett felterjesztései. Mindezen terjedelmes iratok Jekelfalussy Lajos, Buzeczky Pal, Hilóczy Béla és Szász Róbert felszólalásai után elnök indítványához képest kivonatoltatni, kinyomatni és a tagok közt szétosztatni fognak, s csak ennek megtörténete után fog az enquete a kérdés érdemleges tárgyalásába bocsátkozni.

Szobrot Arany Jánosnak.

Arany János a magyar nemzeti szellemnek fényes költői diadala, örökös dicsősége.

Halála méltán borította gyászba az egész nemzetet. E közös gyászból méltán fakad a kegyelet és hála, mely tehetsége szerint igyekszik dicsőíteni a dicsőt.

A lángész ércnél maradandóbb emléket állít magának, halhatatlan munkában. A kegyeletes lelkesülés csak az érc szilárdságával tudja kifejezni hitének rendületlen erejét, hogy: a szellem nagysága győztes marad minden belátható idők felett.

Ilyen szellemnek éri és vallja nemzetünk Arany Jánost. Alig hunyta be szeméit, minden körből egyszerre hangzott fel a kívánság: örökítsék meg alakja a halhatatlanság földi jelképében, egy érc-szoborban.

A Magyar Tudomány Akadémia, melyhez a nagy költőt szoros kötelékek kapcsolták, kezébe vette a szobor ügyét s intézésére, október 30-dikán tartott összes ülésén, egy bizottságot nevezett ki, melyhez a Kisfaludy-Társaság, Budapest fővárosa s az országos közmunka- és képzőművészeti tanács küldöttei csatlakoznak.

E bizottság nevében fordulunk a nemzet kegyeletéhez: hozza meg áldozatát a nagy költőnek, ki lánglelke minden kincsét nemzetének áldozta. A szoborra szánt adományok, ez ivekre jegyezve, a Magyar

— No Amalia, irt-e a bersagliere?

A baromkéréskedő többször megörvendettette kappantollakkal miket ujogya rakott félre, hogy majd Siciliába küldi, kedvese kálapjára. Megpróbálta a maga tar koponyáján s mondá: „Mily jól fog ez neki állani!”

Maga részére soha semmit sem vásárolt. Teljes ellátása lévén, minden bérlet félre tette, csakhogy a bersagliere elvehesse őt. Sőt font több darab vásznat, ezeket szorgalmasan tartogatta ládájában s a világról nem engedett volna egy darabot levágni belőlük. Azon ajándékokat, miket időközben kapott, mind összerakta ama nehezen várt s forrón óhajtott napra.

Vidám volt az ő szerelme, sohasem lehetett panaszkodni hallani, hogy mily messze van az ő kedvese. Oly biztos volt szerelméről, mint a lélekzetről, mint az eletről; becsületés szívében soha a legkisebb ketely sem emelkedett, s öröm tölté el keblét, valahányszor a katonára gondolt.

Ha kedvese hosszabb ideig nem válaszolt, Amalia nem gondolt másra, mint arra, hogy bizonyosan beteg; ilyenkor aztán elfogta az aggodalom, s gyakran szaladgált a postára. Ha a levelhordóval találkozott, mindig megmutattatta magának a leveleket, hogy nincs-e köztük az övé is.

Ha azután a várt level megérkezett, egészen elfogta az öröm deliriuma: — A bersagliere-től jön, Siciliából, — mondá ilyenkor. — Így kezdődik: „Cara Speranza” (kedves reménységem).

S ilyenkor kacagott örömeiben, hogy szinte könyek gyultak a szemébe. Azután haza futott, a levelet feje fölött tartva s folyton kiáltozva: „A bersagliere-től van! A bersagliere-től van!”

Mindig akadt valami jólelkű szatócs, ki elolvasta levelét, s ilyenkor Amalia mereven arcába nézett, mintha ő maga lett volna a bersagliere. Mielőtt a szatócs az olvasásba kezdett volna, mindig megkérdezte, hogy ott áll-e fölül a „Cara speranza” megszólítás.

S valóban a szatócs elvégezte az olvasást. Mielőtt a szatócs elvégezte az olvasást, Amalia kikapta kezéből a levelet, sz ott ősz-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Cara Speranza.

Elbeszélés.

Irta: Colombi marchesa

Amáliának hívták. E jó cselegű név dacára egyike volt a leghamisítatlanabb pórnőknek a rizsföldek vidékéről, mikor házuunkban bemutatá magát, hogy folajánlja szolgálatait. Ez ünnepélyes alkalomra cipőket húzott föl, de alig pillantotta meg szobáknak fényes parquetjét, megzavarodott, s lehajolt, hogy ismét lehuzza. Sokáig tartott, míg rábeszélhetük, hogy cipős lábál lépjen be.

De azért nem volt sem felénk, sem vad, mint a falusi leányok legtöbbször; csak hogy tiszteletlenségnek tetszett előtte azon cipőkek lépni be szobánkba, miket a hosszú uton belepett a por. A civilizatióknak minden eleme ismeretlen volt előtte, s az ő ösztönszerű udvariasságában, mint illedelmestudó személy, saját civilizatiót talált ki magának, mely bár furcsának tetszhetett, aljában véve csak olyan becses volt, mint a miénk.

Például Chinában csakugyan lehuzza az ember cipőit, mielőtt valami házba belép. Hiszen attól függ minden, hogy mi a szokás.

A nő külsején meglátszottak a rizsföldeken töltött életek és munkának nyomai. Csak 27 éves volt, pedig negyvennek is lehetett volna tartani. Arca tele volt ráncokkal, s a homlokán lévő tömött haj koponyáján s feje hátsó részén oly ritkas volt, hogy keresztül fehérett fejbőrére.

Oly hajéket viselt, mint a minő a mi vidékünkön szokásos. Mint valamennyi falusi lány, kinek fején elő a fejen hordani szokott nagy terhek időnekelőtte megkopaszítják, ő is két nagy gyapotfonadékkal helyettesítette a hiányzó hajat; a fonadékok egy sodronyból készült karika köré volt csavarva, s a lezústból készült hatalmas tükkel beletűzdelve. A gyer hajzaton ezen építmény nem talált elegendő támaszt, s de-oda tánczolt a fejen. Több foga hiányzott,

s a támadt réseken selypitve tört elő az sz betű.

Külsejének e tulajdonságai azonban csöppet sem ejtették aggodalomba. Erős, egészséges volt, s tudta, hogy huszonhét éves. Mit bántotta őt az, hogy öregebbnek nézett ki!

Kérdeztük, hogy tud-e főzni.

— Nem, — mondá; — alig tudom a levest, burgonyát és babot úgy elkészíteni, mint a hogy az a mi embereinknél szokás; de van jó akaratom, majd megtanulom.

— Tudsz-e vasalni?

— Azt sem. Nálunk az nem szokás. Ezt is meg fogom majd tanulni. Van nekem hozzávaló képességem, gyorsan föl fogom, a mire csak tanitanak.

— S kinek kérdezősködjem utánad? — kérdezte atyám

— Ha Momoba akarna menni s a Cascina Pomettában kérdezősködni akarának, hol tizenhárom esztendőig szolgáltam... Hanem a mi a hűségét illeti, egy rakás aranyra ültethetnének s egy fillérhez sem nyulnék...

Még más kérdéseket is intéztünk hozzá, melyekre dicsékvés nélkül, bizossággal felelt. Nagyon megtetszett nekünk s azt indítványoztuk, hogy maradjon nálunk egy hónapi próbaidőre. Elfogadta ajánlatunkat, de nem azzal a sietséggel, melyt feleletit s becsületes magaviselete által vártunk volna.

— Nem vagy megelegedve? — kérdezém.

— Oh, a mi azt illeti, nagyon meg vagyok elégedve.

S még mindig vonakodott.

— Csak kettőnk kell kiszolgálnod, papát és engem.

— Ha tizenketten volnának is, a munka nem ijcszt meg.

Még mindig vonakodott, hanem azután gyorsan kimondá, mint mikor az ember valami jó alkalmat ragad meg:

— Látják, jobb, ha azonnal kimondom; tisztességes leány vagyok, nem akarok én sőtálni járni s fiatal suhancokkal pajkoskodni, egyenes uton szoktam járni. De minek is titkolnám? Van egy bersagliere.

Mikor ezt a szót kimondta, melyet so-

Földhitelintézethez (Budapest, bálvány-utca) küldendő, mely kezelésüket magára vállalni szives volt.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a fölhívást a nemzet nagyja és kicsinye áldozatkész lelkesedéssel várja és fogadja. Meg vagyunk győződve, hogy nemsokára állani fog Budapest valamelyik közterén az érez-szobor, késő nemzedékeknek is hirdető az, ami Arany János lelkét eltöltötte: multunk nagyságát, népünk erejét s a hitet jövőnkben.

Budapest, 1882. november 1-sején.
Gr. Lónyay Lenyhért, Gyulai Pál,
A Magyar Tud. Akad. elnöke. a Kisfaludy-Társ. elnöke.
Boóthy Zsolt,
az Arany-szobor-bizottság titkára.

A Magyar Földhitelintézet által előhívással kibocsátott aláírási iverk szétküldése a törvényhozó testületek, egyházi és világi hatóságok, tanintézetek és társulatok részére már megkezdett.

Arany Jánosnak emelendő szobrára szerkesztésükben a következő adakozások történtek.
Arany Jánosnak emelendő szobrára szerkesztésükben a következő adakozások történtek.
Arany Jánosnak emelendő szobrára szerkesztésükben a következő adakozások történtek.

Temesvári Lajos színész elítelve.

Kolozsvár, nov. 4.

Az idevaló törvényszék ma tárgyalta Temesvári Lajos színésznek párbajügyét, ki 1881. augusztus 5-dikén viadalra kelt Szombathelyi Bélával s őt halálosan megsebesítette. A golyó ellenfelének czombjába furdott s a sebesült agyszut huszonkettődikén elhunyt. Az orvosok véleménye szerint a lövés következtében beállott genyverűség okozta halálát.

A mai végtárgyalást Papp Leontin elnök vezette; bírákként Veress Ákos és Comanescu Sándor szerepeltek. A közvádló Bodor László ügyész képviselte, míg a vádlott védelmezésére Déák y Albert ügyvéd vállalkozott. A bíróság természet nagy hallgatóság töltötte meg; Kolozsvár közönsége elejétől fogva nagy érdeklődést tanúsított az ügy iránt, mely egy kegyeltének életébe került. A párbajnál elesett Szombathelyi Béla özvegye mely gyászba öltözött jelent meg a tárgyalásra és sürű könyhullatás között hallgatta a vádlott vallomását. A végtárgyalás a párbaj okálul szolgáló fizikai mozzanatokra terjedt ki, hogy ez alapon a beszámíthatóság fokát mérlegelhesse a törvényszék. Temesváry azt vallja, hogy ő elkerülhetetlennek tartotta a párbajt, mert Szombathelyi Béla sértő kifejezésekkel illette nejét, s ő nem erlette be a színházi igazgatóság nyilatkozatával, mely ellenfelének eljárását rosszalta.

Bodor László ügyész azt indítványozta vádbeszédében, hogy Temesváry Lajost két évi állami fogházra, s a költségek megtérítésére ítelje a törvényszék, mert ő volt a kezdő s mellőzte a színházi-igazgatóságtól adott elégtételt. Déák y Albert védőügyvéd azzal meentegette Temesváryt, hogy a közvélemény befolyása alatt állott, mely közvélemény hatalmasabb a törvényénél s az

elintézetlen lovagias ügyek szereplőit kizárja a becsület embere társaságából. A vád- és véd-beszédek emelkedése után visszavonult a törvényszék s Temesváry Lajost a párbaj vétségében ívetkesnek mondatott ki s őt ezért másfél évi államfogságra ítelte. A vádlott fellebbezett az ítélet ellen, de az ügyész megnyugodott benne.

Külföld.

A szultán és Arabi pasa. A Times kairói levelezője azt jelenti, hogy az iratok, melyeket Arabi pasa ügyvelei eddig átadtak, már is oly kompromittáló adatokat szolgáltatnak a török szultán ellen, hogy a haditörvényszéki tárgyalás rendkívül érdekesnek ígérkezik. E mellett Ahmed Rifat, az egyiptomi minisztertanács volt titkára, az angol ügyvédeknek átadta azon fermánt, melyet a szultán Dervis pasa által titkon juttatott kezehez július 9-en a melyben neki a közigazgatási szolgálatban oly rangot adományoz, minővel a hadseregben a tábornokok bírnak.

Az egyiptomi kérdés. Konstantinápoly politikai köreiből Dufferin egyiptomi kúldetését úgy fogják föl, mint Angliának egy igen határozott lépését az arányban, hogy Törökországot Egyiptomban teljesen hátrébe szorítsa. A dolog ennél fogva nagy kedveltséget szült.

Az olasz választások eredménye, mint már több ízben jeleztük, hogy Róma kivételével egész Olaszországban többséget nyertek a szabadelvűek. Rómában nagy többséggel választották meg a radikális Caccapielerit. Hónapokkal ezelőtt egy politikai perbe bonyolódva, fogásba vetették s csak okt. 31-én, megválasztása következtében bocsátották szabadon. Valóságos néptribunnak tartják Rómában a kétségkívül jelentékeny szerepet fog a parlamentben is játszani. Szabadon bocsátásakor tüntetés rendezett a lakása elé gyűlt nép s nem osztolt szét, a míg néhány szót nem intézett hozzá a megválasztott képviselő, hangsúlyozva, hogy a Garibaldi forradalmat csinált a harezmezőkön, ő is meg akarja csinálni azt, jogaiba helyezvén be a munkát, a kereskedelmet és ipart. Forliban és Mantuában megválasztották az összes radikális jelölteket. Costat, az ismert agitátort, Ravennában választották meg. Udineből még niucsenek hivatalosan közzétette a választási eredmények! az első választó-kollégium azonban baloldaliakat választott.

Napi hírek.

Arany János szobrára szerkesztésükben a következő adakozások történtek.
Özv. Kenessey Zsigmondné 3 frt
szül. Bay Anna 3 frt
Eddigi gyűjtés: 107 frt 50 kr.
Összesen 110 frt 50 kr.

Publik Ernő táviróizsát, a helybeli tüzőoltó-egylet alparancsnoka, tartalékos hadnagyává lett előléptetve.

Temetés. Tegnap kísértük örök nyugalomra városunk egyik lelkész polgárát: Westermayer Ferencet, ki hosszabb ideig a helybeli vasútállomás főnöke is volt. A temetésen az elhunytak számos jó barátja és tisztelője jelent meg. Béke poraira!

Eszküvő. Geiger Ignác helybeli kereskedő, tegnap délután vezette oltárhoz az izrímaházban Czukor Rózsa kisasszonyt, Czuz

kor Jakab ér-mihályfalvai földbirtokos kedves leányát. Az esküvő, valamint este a „Koronán”-ban tartott lakodalmi táncszertélyen nagy közönség volt jelen. — Boldogságot kívánunk az ifjú párnak.

Az alsó-szabolcsi tiszai armentesítő társulat, f. hó 21-én d. e. 9 órakor, a város-háza nagyteremében rendes közgyűlést tart, melyre az érdekelteket gr. Dégenfeld Imre, mint a társulat elnöke, közelebb fogja meghívni. A közgyűlés tárgyait fogja képezni az 1883-ik évi költségvetés megállapítása, továbbá a társulati mérnök és igazgató jelentése s a választmányunk erre teendő javaslatai.

A tanuló ifjuság a színházban. Színházunk nézőterén újabb ismét változás történt, nevezetesen főleg a tanuló ifjuság való tekintetéből, a támlásszék három utolsó sora el-ávolítottat és I. rendű állóhelylyé változtatott át. Ide a belépti díj 50 kr, tanulójegyre 30 kr. — A régi földszinti állóhely továbbra is megmarad 40 kr.

Tüztőlóink tegnap délután a színház-nál próbát tartottak az új létrakészülékkel. A próba kitűnően sikerült, a nagy tömegben összegyűlt néző közönség érdeklődéssel bámulta meg a tüztőlók vakmerő gyakorlatait, kik gyorsan és biztosan szaladtak fel s alá a magas létrán. A jövő vasárnap ismét lesz ily próba gyakorlat, de akkor felviszik a magasba a szivattyú csöveit is. A közönség ily gyakorlatok alkalmával, legjobban meggyőződhetik arról, hogy tüztőlóink tüztőlás alkalmával vakmerő és életveszélyes munkát végeznek, s nemcsak nem szabad volna őket muködéseikben zavarni, de sőt magának a közönségnek kellene oda hatni, hogy a tüztőlók a legnagyobb rendben és békében dolgozhassanak.

A Szigligeti ciklus rendezésével van elfoglalva most színházunk. E szép eszméről a hazai sajtó általában nagy elismeréssel emlékezett meg. A Szigligeti ciklus 7 estéből fog állani, s mihielyt a műsor össze lesz állítva, a hét előadásra bérlet hirdetik. Bugzó igazgatónk igen nagy gondot fordít az előadásokra, s valószínűleg egy-két napi szünet előzi meg az előkészületek miatt az első előadást, melyt fényes képlet fog megnyitni.

A női szépség bírósági méltatása. Legközelebb Lünebergenben olyan pfer fog tárgyalatni, mely iránt bizonyára szélesebb körökben is érdeklődéssel fognak viseltetni. Egy jómódú birtokos asszonyhoz, ki a gazdaság körül eber házörző ebet tartott, egy csinos leány szokta volt a reggelizhez szükséges tejet hordatni. Midőn egy ízben a tejes leány a birtokos asszony kertjében lehajolt virágot szakítani, a kutya mely ezen eljárát urnöjének jo-gaiba való beavatkozásnak tekinté, a leányra ugrott és arczát teljesen összemarcangolta. A sebeket bevarrták, de mikor a leány elhagyta a kórházat, szépsége is oda volt. A leány — vagy inkább atya — a fájdalomdíjon, az idő-mulasztáson, orvosi és gyógytári költségeken felül elvesztett szépségének kárpótlása fejében még tizezer márkát is követel. A birtokos asszony a követelést sokalja és ezen kárpótlási igényt el nem ismeri. Megkísérlettek az illető feleket kibékíteni és megegyeztetni, de hiába. A leány fentartja követelését és a lünebergi bíróság lesz hivatva ezen ügyben ítéletet hozni.

Leugrott a Rókus-kórház II. emeletéről. Nagy igazgatóságot okozott szombaton este 7 órakor Budapesten a Rókus-kórházban egy szándékolt történet leugrása a II. emeleti kórteremből az udvar kövezetére. Az esetről a

következő részleteket írják: Este 7 órakor, midőn a Rókus-kórházi ellenőr a másodemeleti 37. számú szobából kilépett, igen közel hozzá az ablakból zuhanást, majd fájdalmas jajgatást hallott. Utána nézett s látta, hogy a kórteremből egy nő leugrott az udvarra. Lefutottak s ott találtak a szerencsétlen nőt súlyosan megsérülve; arca egészen kék volt az utódéstől, mind a két térdén két foltok voltak és a derekában nagy fájdalmat érzett. Vissza szállították a kórterembe, hol kintt, hogy az illető Teglási Mari 22 éves hajdon cseléd. A kórteremben egy levelet is hagyott hátra melyben fulbevalót és néhány kraiczarját az apónőnek ajándékozta, bocsánatot kér, de nem akar tovább élni. Az apónő azt állítja, hogy tettét azért követte el, mert kedvese a kórházban nem látogatta meg, egy ugyanazon kórteremben fekvő beteg nő, ki látta az öngyilkosjelölt nőt leugrani, azóta folyton rém és önkivületi állapotban van.

A nagy üstökös feloszlása. A mostanában urelködő kedvezőtlen idő folytán a csillagászok ritkán vannak abban a helyzetben hogy az égi testek járását pontosan kivehessék. A pompás csillagászati eszközök segítségével, melyek Berlinben a legutóbbi nyáron kezdték alkalmazásba jönni, a csillagok pontosan kivehetők. Okt. 30-án ráirányozták a gépezetet az üstökösre, melynek magva hosszú orsóalakú tömegnek látszott. A mag kisebb fele világosabb léven, az lehetett következtetni, hogy ott nagyobb anyaghalmoz van. Az üstökös egyéb részeiben is mutatkoznak világosabb helyek. Az egész jelenségéből az lehetett következtetni, hogy a mag több részre szakadt. Hogy a következtetés jogosult volt, az okt. 31-én eszközölt megfigyelés beigazolta. A mag két részre oszlott, és a távolságot könnyen meg lehetett mérni. A szakadás mentén mindkét mag sokkal fényesebb volt a mag zöménél melyben igen számos helyen vannak világos pontok, ugy, hogy valószínű, hogy a mag több részre fog oszlani. Az üstökös földünkől mind jobban eltávolodik, s így mindig kisebbnek s kisebbnek látszik.

A párbaj-mánia ellen. A „Pesti Napló”-ban igen helyes cikket olvastunk a reklám párbaj ellen. Utóbbi időben ugyanis boldogboldogtan kiáll páros viaskodásra és a mily ép erőben kivonult a piacra, ép oly egészségesen és sértetlenül tér vissza; csak hogy ekkor már jóval több benne az önéret, mert tudja, hogy a neve ki lesz nyomtatva az újságban. Valódi körsággal fájult már ez a névkinyomatási dolog, mely miatt a párbajok komolysága is sokat szenvedett. Az említett lap cikke végén azt javasolja, hogy a hírlapírói egylet hozzon erre néve határozatot.

Az időjárás. A budapesti központi időjelző állomás nov. 4-én az időjárásról következő heti jelentés adatott ki: Európa-ban a közelebbi múlt héten a míg egyfelől a nagy légnymások (765—767) részint délkeleten a Fekete-tenger és Balkán félsziget felől, részint délnyugatról jöve a continens déli és dél yugati részére, később az Alpokra, Kárpátokra és Közép-Európa folytonosan kiterjeszkedtek (767—770), addig másfelől a depressziók (745—750) többnyire az Atlanti tengerrel éjszaknyugaton, részben pedig az Adriai tengerrel délen, a légnymás különbözőzetek nagyságához aránylag erős és több rend-beli viharos lémozgalmakat idétek elő a délnyugati széleken, főleg az angol, francia, olasz, és osztrák-magyar tengerparti részeken. — Ezért a hét első nagyobb felében a continens délnyugati részeiben, az Alpokon és Közép-

szegült emberek közé ugrott, s ide-oda forgolódott örömeiben, hogy gyér hajából majd kiestek a tük. Csókjaival árasztá el a levelet, azután nevetett, s napokon keresztül az ó dal-tól visszhangzott a ház.

Mindenki ószinte rokonszenvvel viseltette a szegény leány iránt; mindenkinek örömet okozott e joviális szerelem.

Ez a végtelen szenvedély szinte látnoki képességgel ruházta föl a leányt. A katoná-nár régóta nem irt, Mikor végre a levelel ap-rilis havában megérkezett, egy részpenz hullott ki belőle. A kik látták, mindenféle meg-jegyzésekkel kísérték.

— Mit jelenthet az?
— A pénz a szerelem jele
— De nem mint egész; kétfelé — kell vágni, s mindenik felet viselje a nyakán.

A baromfikereskedő, ki legfővilágosodot-tabb ember volt, ki nem hitt semmiféle taliz-mánban, ezt mondta:

— Ne csacsogjatok annyit összevissza; nem egyéb tréfánál. A katonák világiak, na-gyon szivesen vetnek.

De Amália kevesebbet nevetett, mint szokott, s gyöngédebben megcsókolta a leve-let. Mikor másnap a piacra ment, azt kér-dezte tölem, hogy nem lehet-e őt lírát küld-e-ni Sziciliába.

— A bersagliere egy centesimet tett a levelebe, azzal azt akarja mondani a szegény, hogy pénzre van szüksége, — mondá, — s őt lírás utalványt küldött Catuniába.

A katonának csakugyan az kellett, a le-ány szerető szive kitalálta. Azt a pénzt, mit szolgálataiból s külön kapott ajándékokból megtakarított, mind félre rakta: „Ez a va-dász kincse, mondá; mindenem az övé, a mim van.”

Az a három estendő, melyet Amália nálunk töltött, sem szebbé, sem rutábbá nem tette őt, de a mint közeledett a katoná ha-zatérésének ideje, ugy lett folyton ragyogóbbá az ő szeme is.

Még csak két hét hiányzott hazaérkezé-seig, mikor váltózázt kaptam. Atyám s Amália önfeláldozóan álltak. November tizenötödike

lett volna a nagy Amália tizedikén roppantul földagadt arczczal kelt föl. Atyám megviz-gáltatta orvosával, ki azt monda, hogy a da-ganaton kívül még azon veszély is főforog, hogy Amália hagymázt kap. Megtiltotta neki minden közeledést velem, s elzárattott min-ajót, mert szobánkat csak egy keskeny fo-lyosó választotta el.

Este Amália csakugyan megkapta a hagy-mázt. Másnap reggel az orvos rábirta atyámat hogy vitesse a kórházba, egy külső szobába. Nagyon szerettem volna elmenetele előtt látni, de nem engedtek meg, sem azt, hogy én fölkelhessek, sem azt, hogy szobámba hoz-hassák. Mikor végig vitték a folyosón, hallot-tam a mint monda:

— Jertünk a bersagliere elébe Minde-nem, a mim van, az övé. Cara Speranza!
S énekelni kezdett.

— Meg fog-e gyógyulni, — kérdeztem az orvostól.

— Lehet! Majd meglátjuk, hogy mint folyik le az első hét.

Nem ment ki az eszemből. Szomorú sejt-tel nem volt. Ezt gondoltam magamban:

„Eddig nem tett egyebet, mint dolgozott, szórakozás, családi kötelek nélkül (mert övéi tizenkét éves korában szolgálni küldték, s azóta nem törődtek vele), jólét nélkül, hiszágának kielégítése nélkül. Egy reménységnek élt, meg-elgedett egy ígérettel, nem irygett senkit. Nem lenne igazság a földön, ha nem érné meg ezen ígéret beteljesítését...”

S csakugyan nem érte meg. November tizenegyedikén meghalt. Meghalt az öröm deliriumában, mert azt hitte, hogy kedvesét tartja keze között.

Nemsokára megjelentek testvérei, kiket atyám hivatott.

Tizenötödikén megérkezett a vadász, s egyenesen hozzánk szállt. Több napig volt uton s mit sem tudott Amália betegségéről. Atyám a kórházban volt a halottnál, a katonát nekem kellett fogadnom szobámban, s szinte kellemes feladat volt lehető szeliden tudtára adni az eseményt s pár vizagztaló szót intézni hozzá.

Meglehetősen csinos fiu volt valamikor, de

most hatalmas alakú, erős nyakú, alacsony homlokú, sörtehajú, pisze orru, semmit mondó tekintetű nagy emberré fejlődött ki. Ez volt Amália ideálja.

Azzal kezdtem, hogy Amalia beteg. Kö-zönyösen hallgatta. Hozzá tettem, hogy nagyon beteg s kórházba vitték.

Ó állta, mint a fal, hidegen.

Talán tisztelet, talán a műveletlen em-berek azon együgyű túró felénésége volt, mely semmi megindulást sem mer elárulni, mit ők gyöngéségnek tartanak.

Bátorságot vettem magamnak s előadtam neki az egész szerencsétlenségét.

Arca vörös lett, idegesen forgatta kezé-ben tollas kalapját, de nem szólt egy szót sem.

Figyelmeztettem, hogy legyen erős, nyu-godjék meg sorsában; hozzátettem, hogy bi-zony nagy szerencsétlenség ez, mit mindnyájan ér-zünk s hogy Amalia a legutolsó perczig is rá-gondolt... S kezemet nyújtottam neki ba-rátságos vigasztalásképen.

Nem mozdult, nem fogadta el, s csak annyit mondott még jobban elvörösödve:

— Lehet látni?

Igennel feleltem, névjegyét adtam neki atyám számára s megmutattam neki az utat. Mindent némán hallgatott, a nélkül, hogy ar-czomba tekintett volna. Némán, katonásan köszönt.

A kórházban sem nem kérdezősködött atyám után, sem nem adta át neki névjegyem-et, — de mikor a halottas kamrába lépett, atyám ott volt.

Amáliát épen a koporsóba tették. Kiszed-ték hajából a tüket. Fogatlan ajkai körül még mosoly játszadozott.

A vadász íassan, zavart kifejezéssel kö-zeledett a koporsó felé, a nélkül, hogy valakire mert volna tekinteni. Mikor az ágy tulsó felén megpillantotta az elhunytak egyik testvérét, kit régebbi ide óta ismert, fejbőlintással kö-szönt neki.

— A sors, a sors! Milyen öreg volt! De e szavakban nem hűtlenség nyilatko-zott. Az a benyomás volt ez, melyet kapott, a melyet vissza is adott. Ha Amalia életben ma-

radt volna, akkor is csak ugy szólt volna hoz-zá, a nélkül, hogy megszünt volna „Cara Speranza”-nak nevezni őt.

Mikor a halottat a koporsóba tették, ti-tokban, elvörösödve keresztet vetett magára s szeme fényeni kezdett. Azután kiment, s a kórházról ötven lépésnyire várt a menetre, ugy tévén, mintha valami hirdetest olvasott volna az utcásarkon. Azután elvonultatta ma-ga előtt a menetet, s ő is hozzácsatlakozott, de ugy, mintha csak véletlenségből találkozt volna vele. A temetőben kissé félre maradt, s lecsüggesztett fővel nézte a történeteket.

Visszafelé ment hozzám az elhunyt-nak másik testvére is s minden köszönsé nél-kül monda:

— Így hagyott el bennünket a szegény Amalia is.

A bersagliere fejét rázta, vállát vonogat-ta, mintha olyan valamit akart volna lenyelni, mely torkát fujtogatja. Azután monda:

— Biz ugy van az.

Ezzel hátat fordított nekik.

Atyám utána ment a katonának, s tu-datá vele, hogy a két testvér miatt semmi sem maradt neki ezen kis örökségből, mely külön-ben ráesett volna: de a szegény lélekre való tekintetből visszatartottuk leveleit, s ezeket el-viheti tőlünk.

— Mire való az, — mondá a vadász váll-vonogatva.

Bármennyire faggatta is atyám, nem tudta tőle kivenni, vajjon visszaakarja-e kapni leve-leit, vagy azt akarja, hogy égeszük el.

En és atyám elégettünk a kandalló tüze-ben minden „Cara Speranzát”, melyek a ki-aludt szegény, becsületes élet minden boldog-ságát és vigasztalást képezték.

S a történet többi része?

Elégedjék meg az olvasó azzal, hogy ezen egyszerű történet szóról-szóra igaz és megtör-tént. Azonban az igazság nem mindig hoz pi-kanteriatkat napfényre, még akkor sem, ha egy vadásznak a szerelméről van szó.

Hiszzen épen ebből áll egy szegény szo-baleánynak az idyllje!

Európába esős volt. színt váltó vés helyi vösből le részint a légnymás eleinte tö gyakori e rövid idei utólag na vösből fagypon nyire ész zetek me állásból h é t r e z a t o s a éjjeli kis ruló jelleg végre csat

Egykor ki ifjusági m ki a szep dott. Még sőt és r bántotta l edni a b mogorva, reket, ism ideig vidé mindenütt deközó ha ide, hogy linka-ivás jöhíszemű lopott, ho járta hajd jon tőlük, tulajdoná utjában. A vezetés v hányt veté gondolká zedett.

voltak tau tegnapelőt virágos ke közt. Az e szél hirtel ficzkó e s kalapomat hatkó volt ugrott rajt Megérkezé jelentést t embereket azonban na hetne, csat det. Mint Józsefnek

— R nek város Szabolcsm Nyiregyhá ügy szive tere az a agarászt sas vers nyiben a szintén ki négy egyr „Coco”-ja legjobbnak az előbbi füles szer csutka kö négy füles agarászator rász, 72 é forma sziv

— V pápa, mint (Közé) bir, melyek egyuttal az is kötelese azonban a kodott meg adóhivatal dult az adó endó kiagy a corii páp a következő gárnak, lak odaváló ille pápa nem e hanem azo következteté csi Joachim lően eleget

— Re nek Bécsbu országuton, rabolt férfit annál nagy pokban vé ki ugyancs rablógylkos itéle. A m nincsen me halál kétsé nyaka táján voltak kötv A szerenc egy alsó r fosztották. tották az o dig értesite az esetről. alacsony tei lágos nadrá viselt. A g látták menn irati jelenté mintegy hu

